

Sygn. akt II Ca 253/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Arkadiusz Lisiecki SSR del. Piotr Fal (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego InSecura z siedzibą w W.

przeciwko J. R.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 19 stycznia 2015 roku, sygn. akt I C 1520/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 253/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym dnia 19 stycznia 2015 r. w sprawie I C 1520/14 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego InSecura z siedzibą w W. przeciwko J. R. o zapłatę oddalił powództwo.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 21 sierpnia 2009 roku pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W. umowę kredytu restrukturyzacyjnego. Umowa ta dotyczyła kwoty 43.156,33 złoteo. Umowa ta opatrzona została stemplem

firmowym (...) Spółki Akcyjnej Oddział w Polsce z siedzibą w W.. Na tej umowie, na pierwszej stronie w lewym górnym rogu znajduje się znak graficzny zawierający zapis (...), a w jej § 9 pkt 8 znajduje się zapis, że podmiot właścicielski (...) Spółki Akcyjnej Oddział w Polsce planuje utworzyć bank krajowy w Polsce, a pożyczkobiorca zgadza się na przeniesienie praw i obowiązków z tej umowy na nowy podmiot.

(...) Spółka Akcyjna została przejęta przez (...) Bank Spółkę Akcyjną w W..

Powód w dniu 23 grudnia 2013 roku zawarł umowę przelewu wierzytelności z (...) Bank Spółką Akcyjną w W.. Załącznikiem do tej umowy był wykaz dłużników, wobec których istniejące wierzytelności były przedmiotem tej umowy. Pod pozycją 3774 wskazano personalia pozwanej oraz kwotę 41.543,03 złotych jako kapitał.

(...) Bank Spółka Akcyjna w W. zawiadomiła pozwaną o sprzedaży tej wierzytelności pismem z 7 lutego 2014 roku.

Natomiast powód wezwał powódkę do zapłaty kwoty 61.781,52 złotego w tym samym dniu.

Dowody wskazane w części faktograficznej sąd uznał za wiarygodne, bowiem nie budziły wątpliwości a pozwana jako strona nie zajmująca stanowiska w sprawie ich nie kwestionowała (art. 230 kpc).

Jednakże na ich podstawie można wywieść uprawniony wniosek jedynie co do faktów wskazanych powyżej. Nie można z materiału dowodowego zaoferowanego przez profesjonalnego pełnomocnika powoda stawiać tez o faktach, z których można wywodzić skutki prawne zgodne z postulatami zawartymi w powództwie. Przede wszystkim brak jest dowodu na okoliczność następstwa prawnego pomiędzy podmiotem udzielającym kredytu bankowego ((...) l (...) Spółką Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W.) a powodem czyli (...) (...) (...)

z siedzibą w W.. Umowa z kart 35 i następnych załączona do pozwu to dowód na okoliczność zawarcia cesji wierzytelności pomiędzy tym podmiotem a (...) Bank Spółką Akcyjną w W., który przejął (...) Spółkę Akcyjną. (...) bez wskazania osobowości prawnej tegoż podmiotu to tylko nadruk na pierwszej stronie umowy kredytu zawartej pomiędzy pozwaną, a (...) Spółką Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W.. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. była podmiotem przejmującym (...) Spółkę Akcyjną, czyli podmiot, który w jakiś sposób był być może wyróżniony na druku umowy, a nie ten, który zawarł umowę i w konsekwencji tego mogła przysługiwać mu względem pozwanej wierzytelność, jaką później można przelewać. Trudno dociec i ustalić na podstawie dowodów załączonych do pozwu jaką podmiotowość prawną miał w czasie podpisywania umowy (...) i jaka była rola tegoż podmiotu w zawarcia tej umowy o kredyt. Z pewnością z jej treści nie wynika, że był stroną tej umowy. Także nie można przypuszczać, że (...) to bank krajowy, o którym mowa w § 9 pkt 8 tej umowy, skoro tam jest zapis dotyczący dopiero planowania utworzenia banku krajowego, czyli zdarzenia przyszłego i niepewnego, zatem (...)

w czasie zawierania tej umowy nie mógł być już tym bankiem krajowym. Innych dowodów, z których wynika jakiegokolwiek następstwo pomiędzy (...) Spółką Akcyjną Oddziałem w Polsce z siedzibą w W. a (...) po prostu w aktach sprawy nie ma.

Z powyższego wynika, że skoro wierzytelność mogła ewentualnie przysługiwać (...) Spółce Akcyjnej Oddziałowi w Polsce z siedzibą w W., to nie mógł jej sprzedać (...) Bank Spółka Akcyjna w W., co do którego nie ma dowodu, że przejął ten podmiot, tylko przejął (...) Spółkę Akcyjną, a jeszcze raz należy podkreślić, iż nie ma dowodu na jakiegokolwiek następstwo prawne pomiędzy tym podmiotem a stroną umowy kredytowej zawartej z pozwaną.

Kolejną istotną rzeczą jest brak możliwości ustalenia czy owa wierzytelność przysługująca (...) Spółce Akcyjnej Oddziałowi w Polsce z siedzibą w W. stała się wymagalna, bowiem nie ma w aktach sprawy dokumentu świadczącego o wypowiedzeniu tejże umowy, zwłaszcza, że z treści umowy wynikało, iż została zawarta w dniu 21 sierpnia 2008 roku na czas 10 lat.

Należy podkreślić, że poza faktami wskazanymi w części historycznej uzasadnienia na podstawie dowodów zaoferowanych przez profesjonalnego pełnomocnika powoda nie dało się wywieść uprawnionych wniosków o innych

faktach argumentujących zasadność przedmiotowego roszczenia, zwłaszcza czynnej legitymacji procesowej powoda w tym procesie.

Sąd Rejonowy uznał, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 Kpc). W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 kpc mogą być przedmiotem dowodu. Pierwszoplanowo należą do nich - obok legitymacji procesowej - sama zasada oraz wysokość roszczenia (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 4 października 2012 roku wydanego w sprawie 1 ACa 510/12 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2013 roku wydanego w sprawie V CSK 329/12. którego podstawą faktyczną były analogiczne okoliczności do tych, które wskazano w części historycznej). Zdaniem sądu obydwie te okoliczności - kluczowe dla rozstrzygnięcia - nie zostały wykazane na podstawie dowodów załączonych do pozwu. Skoro powód - jako podmiot zawodowo zajmujący się obrotem wierzytelnościami i dochodzeniem ich - był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika - to sąd czuł się zwolniony od dowodzenia z urzędu mając na uwadze zachowanie zasady wywodzonej z treści art. 6 Kc oraz zasady równości broni procesowej stron.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 §1 i 2 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik powoda, który zaskarżył wyrok zaoczny w całości.

Skarżący zarzucił obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia tj.:

1) art. 233 § 1 kpc w związku z art. 227 kpc, polegającą na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy, ocenie materiału dowodowego przejawiającej się w uznaniu, że:

- z załączonych przez pełnomocnika powoda dowodów nie sposób jest dociec i ustalić jaką podmiotowość prawną miał w czasie podpisywania umowy (...) i jaka była rola tegoż podmiotu w zawarciu umowy kredytu z pozwaną, podczas gdy pełnomocnik powoda dołączył do pozwu pełny odpis KRS (...), z którego wynika wprost, iż (...) Bank S.A. jest następcą prawnym (...) S.A.

- powód nie udowodnił, by przysługiwała mu względem pozwanej wymagalna wierzytelność w dochodzonej wysokości, bowiem pełnomocnik powoda nie dołączył do pozwu dokumentu wypowiedzenia umowy kredytu restrukturyzacyjnego o numerze (...), podczas gdy z przedłożonego bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), wynika istnienie, wysokość roszczenia oraz wymagalność roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu.

- twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie budzą uzasadnione wątpliwości, podczas gdy z przedstawionych przez powoda dowodów wynika istnienie, wysokość oraz wymagalność dochodzonego przez powoda roszczenia i winny być przez sąd uznane za prawdziwe, w szczególności, iż pozwana nie wniosła odpowiedzi na pozew i nie stawiła się na rozprawie,

2) art. 339 §2 kpc, poprzez nie przyjęcie przez Sąd Rejonowy za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie podczas gdy okoliczności te zostały poparte dowodami w postaci umowy kredytowej nr (...) z dnia 21.08.2009 roku oraz umowy cesji wierzytelności z dnia 23 grudnia 2013 roku.

W oparciu o powyższe podstawy apelacyjne skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości przez zasądzenie od pozwanej J. R. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura kwoty 63497,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 4 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej J. R. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura, zwrotu kosztów postępowania w tym kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji oraz zasądzenie od pozwanej J. R. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny

Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura, zwrotu kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne.

Skarżący wniósł ewentualnie wnoszę o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych, za postępowanie przed Sądem I instancji oraz za postępowanie apelacyjne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącego wywołuje takie skutek, że rodzi konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku zaocznego na podstawie art. 386 §4 k.p.c. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 339 §1 i §2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku zaocznego, Sąd pierwszej instancji powziął wątpliwości co do okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie. W tym przypadku wobec stwierdzonych sprzeczności w twierdzeniach powoda co do jego legitymacji procesowej czynnej na Sądzie ciążył obowiązek wyjaśnienia tych wątpliwości poprzez wezwanie pełnomocnika powoda do wypowiedzenia się w tym zakresie, gdyż w przeciwnym przypadku, wobec braku stanowiska pozwanej, Sąd pozbawił stronę powodową możliwości uzupełnienia okoliczności faktycznych na poparcie zgłoszonego w pozwie żądania. Prowadzi to do naruszenia przepisu art. 339 k.p.c.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 września 1997 r. w sprawie I CKU 115/97 (opubl. LEX Nr 1227454) w wypadku uzasadnionych wątpliwości nie można wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości.

Nadto należy wskazać, że przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972 r. w sprawie III CRN 539/71, opubl. OSNCP 1972, z. 7-8, poz. 150). Wobec, więc tego, że działanie art. 339 §2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999 r. w sprawie I CKU 176/97, opubl. LEX nr 37430).

Tymczasem Sąd Rejonowy nie podjął postępowania dowodowego w tym zakresie, czym naruszył art. 339 §2 k.p.c. albowiem wobec uznania, że twierdzenia powoda budzą uzasadnione wątpliwości nie przeprowadził uzupełniającego postępowania dowodowego. Domniemanie wynikające z art. 339 §2 k.p.c. zastępuje bowiem postępowanie dowodowe tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości.

Należy w pełni zgodzić się również z apelującym, że Sąd Rejonowy, dokonując oceny materiału dowodowego, naruszył wskazane w apelacji przepisy art. 233 §1 k.p.c. i 227 k.p.c. i wyprowadził dowolne w świetle tegoż materiału wnioski odnoszące się do legitymacji czynnej powoda.

Postępując w powyższy sposób Sąd doszedł do błędnego przekonania o braku legitymacji czynnej powoda, które to stanowisko nie znajduje oparcia nie tylko w zgromadzonym przed zamknięciem rozprawy materiałem dowodowym ale także w załączonych do apelacji dokumentach, które nie były z obiektywnych względów przedmiotem oceny tegoż Sądu.

W tej sytuacji apelacja odnosi skutek w postaci uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z powodu zasadności wskazanych w niej uchybień procesowych, które miały wpływ na jego treść, a który to wyrok – w świetle zgromadzonego przed Sądem I instancji materiału oraz załączonych do tejże apelacji dokumentów – zapadł bez rozpoznania istoty sprawy po myśli wskazanych w skardze apelacyjnej przepisów prawa materialnego po nietrafnym, sprzecznym z materiałem dowodowym, uznaniu przez ten Sąd, iż powód nie wykazał legitymacji czynnej w niniejszym postępowaniu.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy przede wszystkim przystąpi do oceny zasadności żądania pozwu, dopuszczając i oceniając również zgłoszone przez powoda dowody wskazane w apelacji, których potrzeba powołania – jak trafnie wywodzi apelujący – powstała dopiero na tym etapie postępowania. W przypadku rozpoznawania sprawy w warunkach zaoczności Sąd pierwszej instancji w przypadku stwierdzenia, że okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda budzą uzasadnione wątpliwości, winien przeprowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości poprzez wezwanie pełnomocnika powoda do ich wyjaśnienia, a następnie rozważy, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania zgłoszonego w pozwie.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 108 §2 k.p.c. pozostawiając Sądowi pierwszej instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

Mając na względzie wszystkie powyższe rozważania oraz powołane w nich przepisy, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Na oryginale właściwe podpisy